

Dacrycarpus dacrydioides

Dit geslacht, behorend tot de Podocarpaceae, bestaat uit negen soorten en drie ondersoorten. Vijf daarvan zijn te vinden in Nieuw-Guinea. *Dacrycarpus dacrydioides*, white pine, kahikatea (Maori), komt voor op beide eilanden van Nieuw-Zeeland. De soort werd al beschreven door Solander na de eerste expeditie van captain Cook in 1769-

1770. Solander stierf echter plotseling en zijn bijdrage is nooit gepubliceerd. Pas in 1832 publiceerde A. Richard de eerste geldige publicatie.

In Nieuw-Zeeland is hij een dominante boom in de laagland Podocarpusbossen, maar is hij bijna uitgeroeid door ongebreidelde houtkap en uitbreiding van landbouwareaal. Tegenwoordig komt hij meer voor op steiler terrein tot 600 meter boven de zeespiegel in gemengde bossen van coniferen en angiospermen, waarin *Agathis australis* en andere 'podocarpen' domineren. *Dacrycarpus dacrydioides* wordt zo'n 60 meter hoog met een stam van wel 1 meter doorsnee. De bladeren zijn spiraalwijze gerangschikt en bij jonge planten priemvormig, 3 tot 8 mm lang en in een plat vlak. Bij volwassen bomen zijn de bladeren schubvormig, 1 tot 3 mm lang en rondom de twijg gerangschikt. De kegels zijn bij rijpheid orangerood en 3 tot 5 mm in doorsnee. De zaden worden door vogels verspreid. Een grote *Dacrycarpus dacrydioides* kan tot 136 kg gezond zaad produceren (4,5 miljoen zaden) die in mei rijpen. Eén exemplaar is 66,5 meter hoog en staat in het Pirongia Forest Park in de Waikato-regio en is een van de grootste inlandse bomen van Nieuw-Zeeland. De boom is thuis in zone 9 en zal dus in Nederland niet overleven.

Dacrycarpus dacrydioides in Pineteum Blijdenstein, Hilversum. Foto: Hans van Roon.

Hij wordt in Nieuw-Zeeland niet aangeplant als sierboom. Wel bestaat er één cultivar als tuinvorm: *Dacrycarpus dacrydioides* 'Dark Delight'. Dit is een mannelijke cultivar die alleen afwijkt door het donkerpaarsbruine loof. Het is een zaadmutatie ontstaan voor 1990 op de kwekerijen van Country Park, Essex, UK.

De Maori gebruikten een afkooksel van de bladeren tegen urologische klachten; de 'bessen' waren een belangrijke voedselbron. Roet afkomstig van het verbranden van het kernhout leverde een pigment voor traditionele tatoeages, de bast werd gebruikt als fakkel en de gom als kauwgom.

Het hout is niet verschillend van andere Podocarpussoorten, maar door zijn grootte erg gewild voor timmerwerk, vloeren en lambrisering, boterkuipen of handvatten voor gereedschap. Tot 1980 gebruikten de Maori het hout voor het maken van kano's.

Jonge planten in Nederland (koude kas) worden 's winters donkerpaarsrood.

Fossielen van zo'n twintig miljoen jaar oud zijn in zuidelijk Nieuw-Zeeland gevonden.

Pollen en bladeren werden door paleobotanici gevonden in gesteenten uit de Jura (160-180 miljoen jaar geleden). □

Literatuur:

Debreczy, Z. & Rácz, I. (2011). *Conifers around the World*.

Dendropress, Budapest.

Farjon, A. (2010). *A Handbook of the World's Conifers*.

Brill, Leiden-Boston.

Auders, A.G., Spicer, D.P. (2012) *RHS Encyclopedia of Conifers*. Royal Horticultural Society, London

De bessen van *Dacrycarpus dacrydioides*

Foto: internet

